

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 158/16

Møtedato: 01.12.2016

Dato: 10.11.2016

Arkivsaksnr: 2016/11718

Studieportefølje 2017

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- UU-sak 58/16 [Studieportefølje](#). Styresaken er tilnærmet identisk med UU-saken.
- Vedlegg til UU-sak 58/16 [Oppretting av studieprogram ved UiB H2016. Utdrag av søknadene](#)

Saken gjelder:

Oppretting av 11 nye studieprogram på bakgrunn av fire søknader fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, 6 søknader fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet og én søknad fra Det humanistiske fakultet. I tillegg foreslås fire program nedlagt, tre fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet og ett fra Det humanistiske fakultet.

Forslag til vedtak:

1. Under forutsetning av at
 - alle eksisterende, allerede godkjente emner i programmene («gjenbruksemmene») innen medio april 2017 er revidert og sett i sammenheng med det aktuelle programmet, - og
 - fagmiljøene i dialog med SA arbeider med videre utvikling av enkeltpunkter i planene innen samme tidspunkt

vedtar Universitetsstyret å opprette følgende studieprogram:

- a. Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap, HF
 - b. Integrert masterprogram i energi (sivilingeniør), MN
 - c. Integrert masterprogram i havteknologi (sivilingeniør), MN
 - d. Integrert masterprogram i medisinsk teknologi (sivilingeniør), MN
 - e. Masterprogram i havteknologi, MN
 - f. Bachelorprogram i journalistikk (BASV-JOU), SV
 - g. Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign, SV
 - h. Bachelorprogram i TV-produksjon, SV
 - i. Masterprogram i undersøkende journalistikk, SV
 - j. Masterprogram i medie- og interaksjonsdesign, SV
 - k. Masterprogram i manusutvikling for TV-serier, SV
2. Universitetsstyret vedtar å legge ned følgende program:
 - a. Bachelorprogram i journalistikk (BASV-JOURN), SV (jf. 1 f)
 - b. Bachelorprogram i nye medier, SV (jf. 1 g)
 - c. Bachelorprogram i film- og TV-produksjon, SV (jf. 1 h)
 - d. Masterprogram i datalingvistikk og språkteknologi, HF

Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

10.11.2016/Toril Eikaas Eide/Christen Soleim

Vedlegg:
1. Saksframstilling.

Saksframstilling

Styre:	Styresak:	Møtedato:	Arkivsaksnr:
Universitetsstyret	158/16	01.12.2016	2016/11718

Studieportefølje 2017

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtar årlig endringer i universitetets studietilbud og omfang av utlyste studieplasser, med utgangspunkt i tilrådinger fra utdanningsutvalget.

Studietilbudene skal følge standarder og kriterier for akkreditering av studier gitt i NOKUTs studietilsynsforskrift kapittel 7.

I henhold til kvalitetshandboka skal fakultetenes utdanningsmeldinger i vårsemesteret dokumentere planer om intern allokering av opptakstrammer, samt beskrive hvilke program som eventuelt ønskes opprettet og nedlagt. Skisser til studieplaner for nye program skal være vedlagt. De foreløpige planene skal vedtas av utdanningsutvalget og universitetsstyret gjennom behandlingen av utdanningsmeldingen.

Etter videre bearbeiding i fagmiljøene skal nye studieprogram konkretiseres i ferdigstilte studieplaner med frist medio oktober. I forslaget skal det også ligge ressursmessige vurderinger. Utdanningsutvalget behandler fakultetenes innspill og eventuelle nye studieplaner, og gir anbefaling til universitetsstyret. Vedtak må fattes i forkant av innmeldingsfristen til Samordna opptak i desember. Etablering av nye studietilbud i videreutdanning kan avvike fra de ordinære tidsrammene.

Pilotprosess i 2015

I løpet av 2015 ble det utviklet nye rutiner for oppretting av nye studietilbud. Det ble utarbeidet et nytt søknadskjema som tok utgangspunkt i NOKUTs skjema for høgskoler som søker om akkreditering av sine studietilbud. UiB tilpasset også NOKUTs to tilhørende veiledninger, en for første syklus og en for andre syklus. Dokumentene var ment både som en støtte til fagmiljøene i arbeidet med å planlegge og tilrettelegge studietilbudene, og som en hjelp i selve utformingen av søknadene. (Jf UU-sak 40/15). Fakultetene og fagmiljøene ble i tillegg tilbudt dialog og veiledning i søknadsprosessen, som ble definert som en pilotprosess. Professor Arild Raaheim fra Program for universitetspedagogikk og seniorrådgiver Toril Eikaas Eide hadde møter med alle de aktuelle fakultetene.

Programoppsettprosessen i 2016

Som det går fram av UU-sak 18/16, førte erfaringene fra pilotarbeidet i 2015 til at malene og veiledningene ble reviderte og forenklet både med hensyn til utforming og dokumentasjonskrav. Det ble også lagt til rette for en lengre prosess der dialogen med fakultetene ble styrket, og det ble etablert en komité med fem medlemmer:

- Knut Hidle, visedekan for utdanning, SV-fakultetet
- Harald Walderhaug, prodekan for utdanning, MN-fakultetet
- Yael Harlap, førsteamanuensis, Program for universitetspedagogikk, PS-fakultetet
- Monika Kvernenes, førsteamanuensis, universitetspedagog, MO-fakultetet
- Toril Eikaas Eide, seniorrådgiver, Læringsstøttegruppen, SA.

Det ble holdt et informasjons- og veiledningsmøte for aktuelle fakulteter og fagmiljøer i april og et oppklaringsmøte om søknader, krav og prosess i juni. Den 1. september var frist for å sende inn utkast til søknad. Utkastene var grunnlag for komitéens dialog med fakulteter og fagmiljøer før utforming og oversending av endelig søknad.

Komitéens erfaringer og inntrykk fra søknadsutkastene og dialogene med fakultetene ble formidlet i Utdanningsutvalgets møte 12. oktober i en «Løypemelding» (powerpoint-presentasjon) (UU-sak 53/16).

I tiden fram mot UU-møtet 9. november gikk komitéen gjennom søknadene på nytt. Resultatene fra denne gjennomgangen ble formidlet til fakultetene gjennom Studieadministrativ avdeling sin representant i komitéen, og alle fakultetene har levert enda en versjon av sine søknader. Der er søknader og studieplaner revidert, i hovedsak på de punktene komitéen i sin løypemelding til Utdanningsutvalget kalte «Sentrale tilbakemeldinger til fagmiljøene».

Søknader ved UiB om endring i studieporteføljen for studieåret 2017/2018

1. Oppretting av studieprogram studieåret 2017/2018:

Det humanistiske fakultet	
Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap	Nytt program
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	
Integrert masterprogram i energi (sivilingeniør)	Nytt program
Integrert masterprogram i havteknologi (sivilingeniør)	Nytt program
Integrert masterprogram medisinsk teknologi (sivilingeniør)	Nytt program
Masterprogram i havteknologi	Nytt program
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	
Bachelorprogram i journalistikk (BASV-JOU)	Nytt program
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	Nytt program
Bachelorprogram i TV-produksjon	Nytt program
Masterprogram i undersøkende journalistikk	Nytt program
Masterprogram i medie- og interaksjonsdesign	Nytt program
Masterprogram i manusutvikling for TV-serier	Nytt program

2. Nedlegging av studieprogram studieåret 2017/2018:

Det humanistiske fakultet	
Masterprogram i datalingvistikk og språkteknologi	Deler av emnetilbudet i datalingvistikk og språkteknologi integreres i Masterprogram i allmenn lingvistikk
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	

Bachelorprogram i journalistikk (BASV-JOURN)	Nedlegges for å opprette Bachelorprogram i journalistikk (BASV-JOU)
Bachelorprogram i film- og TV-produksjon	Nedlegges for å opprette Bachelorprogram i TV-produksjon
Bachelorprogram i nye medier	Nedlegges for å opprette Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign

Redegjørelse for søknadene

Redegjørelsen for søknadene om oppretting av studieprogram er delt i to i dette notatet.

I vedlegget *Oppretting av studieprogram ved UiB 2017/2018* er det kopiert inn utdrag som beskriver de mer faktaorienterte delene av søknadene. I 2015 var det noen utfordringer knyttet til fagmiljøenes størrelse, sammensetning og samlede kompetanse. Årets søknader dokumenterer at programmene tilfredsstillende kravene her. Beskrivelsene av fagmiljøene er betryggende og interessante, og fagmiljøet kommenteres derfor ikke særskilt i saksnotatet.

Framstillingen nedenfor tar for seg sentrale sider ved programmene og søknadene som ikke er med i vedlegget. Det vil si elementer som i vurderings- og dialogprosessen har fått særlig oppmerksomhet og drøfting.

Søknadene er dessuten tilgjengelige fakultetsvis via disse lenkene:

[Søknader fra MN-fakultetet](#)

[Søknader fra SV-fakultetet](#)

[Søknad fra HF-fakultetet](#)

Generelle, positive inntrykk fra dialogprosessen og gjennomgangen av søknadene

Komiteén har sett en rekke gjennomgående positive trekk i søknadene, som inneholder:

- velfunderte begrunnelser og formulering av formål
- god forankring av programmene i fakultetenes og/eller UiBs strategi
- grundige begrunnelser for samfunnsbehov og relevans
- samarbeid med samfunnet rundt
 - mediebedrifter,
 - klynger og arbeidsliv,
 - skoleverket og andre utdanningsinstitusjoner

Alle søknadene er uttrykk for vilje og evne til nyskaping og rask respons på samfunnsbehov og/eller studentønsker. Ikke minst er det gjort et betydelig arbeid med programmene.

Søknadene er god dokumentasjon her, og de gir UiB som institusjon et velegnet beslutningsgrunnlag når det skal fattes vedtak om oppretting.

Positive særtrekk ved de tre programområdene

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Institutt for medie- og informasjonsvitenskap har utviklet seks nyskappende, profesjonsorienterte, helhetlige studieprogram med god sammenheng mellom de nyutviklede emnene i programmene. De baserer seg på en tydelig pedagogisk modell med fokus på en læringsprosess med stor studentaktivitet, der workshops er en sentral undervisnings- og arbeidsmåte. Vurderingsformene er varierte og valgt og begrunnet ut fra læringsutbyttet for

programmene. Studiene har også omfattende praksisinnslag der de øvrige partnerne i medieklyngen Media City Bergen er tiltenkt en aktiv rolle.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Fakultetet har utviklet ny sivilingeniørutdanning i form av fire nye masterprogrammer, tre femårige og et toårig. De er alle resultat av et målrettet samfunnsansvar der fakultetet følger opp og responderer på behov i arbeidsliv og næringer både regionalt og nasjonalt. Klyngekonteksten og ulike former for samarbeid er både motivasjon for og karakteristisk for programmene. Programmene er blitt til gjennom et etablert samarbeid med både Høgskolen i Bergen og Sjøkrigsskolen, som begge bidrar med emner inn i programmene. Flere institutter ved UiB er direkte involverte i ingeniørprogrammene. Integreert masterprogram i havteknologi er forankret ved Institutt for fysikk og teknologi, men utviklet i samarbeid med Geofysisk institutt og Institutt for geovitenskap. Integreert master i medisinsk teknologi er forankret ved Kjemisk institutt, men er utviklet og gjennomføres i tett samarbeid med Institutt for fysikk og teknologi, som har ansvaret for det ene spesialiseringsløpet. Integreert masterprogram i energi er forankret ved Geofysisk institutt. I tillegg bidrar andre institutter, som Matematisk institutt, med emner inn i programmene.

Det er samarbeid mellom de fire programmene. De har noen felles moduler og felles faglige og sosiale møteplasser for studentene, noe som har betydning for læringsmiljøet. For det toårige masterprogrammet i havteknologi sammenfaller undervisningen med de to siste årene i det integrerte, femårige programmet i samme fagdisiplin. Dette toårige masterprogrammet er etablert for at bachelorkandidater blant annet fra Høgskolen i Bergen, skal kunne fortsette med sivilingeniørstudier uten å måtte dra til Trondheim eller utenlands.

Det humanistiske fakultet

Det nye masterprogrammet *Lektorutdanning med master i historie eller religion* er også blitt til som en lydhør respons på uttrykte ønsker fra studenter om lektorutdanning i historie og i religionsvitenskap. Fakultetet forklarer noe av frafallet fra andre lektorprogram med at noen studenter ønsker å studere historie eller religionsvitenskap og derfor utdanner seg innenfor disse fagdisiplinene utenfor lektorprogrammet. I tillegg er programmet svar på et generelt behov for å utdanne flere lærere.

Programmet er forankret ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, og Institutt for pedagogikk bidrar med pedagogikkemner til programmet, blant annet ett nytt emne på masternivå. I tillegg vil flere institutter bidra inn i programmet, avhengig av hvilke fag studentene velger som sitt «fag II» i tillegg til enten historie eller religion. Skoleverket, videregående skoler og ungdomstrinnet i grunnskolen bidrar i studentenes praksisopplæring. Lektorutdanning preges av, og er avhengig av, et omfattende samarbeid mellom ulike aktører, og stiller store krav til organisering og logistikk.

Både ingeniørutdanningene og lektorutdanningen følger de foreliggende rammeplanene. Både på grunn av dette, og på grunn av mangfoldet av emner, fagdisipliner og fagmiljøer som direkte eller indirekte er involvert, har disse to programområdene hatt andre forutsetninger å jobbe ut fra enn mediefagene når det gjelder å tenke helt nytt og få til en omfattende nyskaping i alle emnene.

Sentrale tema i dialogene med fakultetene

I dialogene med fakultetene har komitéen møtt lydhørhet og stort engasjement for å skape god studiekvalitet. Følgende tema har i ulik grad, og ulikt ved de tre fakultetene, vært særlig viktige i disse samtalenene:

1. Gjenbruk av emner

En gjennomgående utfordring i ingeniørutdanningene og lektorprogrammet er at de i så stor grad baserer seg på gjenbruk av eksisterende, allerede godkjente emner. Dette innebærer blant annet at det for disse emnene mangler beskrivelser og begrunnelser for valg av arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer og refleksjon over sammenhengen med læringsutbyttebeskrivelsene, som for flere emner også er mangelfullt formulert. Uten slike redegjørelser er det vanskelig for komitéen å vurdere sammenhengen, helheten og progresjonen i disse programmene, og dermed også kvaliteten.

Fakultetene har ønsket, og sett det som hensiktsmessig, å foreta revisjonen av gjenbruksemnene som en del av den pågående revisjonen av hele UiBs studieportefølje. Dette er komitéen innstilt på å akseptere ut fra visse forutsetninger. Ett utgangspunkt er at UiB må oppfylle kravet til institusjonen om at planene for alle høstens emner og program skal være publiserte og tilgjengelige på nettet innen 1. juni 2017.

Dette innebærer at dersom det skal bli tid til godkjenningsarbeid og til at komitéen skal kunne gjøre sine nødvendige vurderinger, er det rimelig av revisjonsarbeidet for de aktuelle emnene er fullført medio april. Det anbefales for øvrig at revideringene godkjennes av dekan på fullmakt - dersom godkjenningsarbeidet ikke passer inn i fakultetenes møteplaner ellers.

2. Vurdering

Her kunne det vært større variasjon (mye skoleeksamen), og bedre/mer begrunnelse for valg av vurderingsformer og for sammenhengen med læringsutbyttet.

3. Undervisningsformer og arbeidsformer

Beskrivelsene av undervisnings- og arbeidsformene var stort sett gode i søknadene, men ofte svært knappe i studieplanene og emnebeskrivelsene. Komitéen ønsket seg tydeligere begrunnelser for valgene som var gjort her. Det samme gjaldt undervisnings- og arbeidsformenes sammenheng med læringsutbyttet.

4. Læringsutbytte

I noen tilfeller var nivået i læringsutbyttebeskrivelsene for lavt eller for høyt, sett i forhold til læringsutbytte-deskriptorene for nivå 6 og 7 (bachelor og master) i NKR (Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring). Forholdet mellom læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og på programnivå var også tema i dialogene. Komitéen fant det ikke alltid like lett å finne at progresjonen i programmet var uttrykt gjennom emnenes læringsutbyttebeskrivelser.

5. Praksis

Fagmiljøene ble underveis bedt om å bli tydeligere på hva som skulle være læringsutbyttet av praksisoppholdet, og på kvalitetssikringen av det bl. a. gjennom veiledning.

6. Utvexling og internasjonalisering

Beskrivelsen av mulighetene for utenlandsopphold var stort sett i tråd med de krav som til nå har vært stilt ved UiB. Men NOKUTs utkast til ny studietilsynsforskrift, krever mer konkretisering av «mobilitetsvinduet», institusjoner og avtaler. I dialogene ble det nevnt av utdanningsinstitusjonene, både her og når det gjelder internasjonalisering mer generelt i studiene, i tiden framover må være forberedt på å gjøre mer synlig hvordan målene/kravene blir ivaretatt.

Gjennomgående er kvaliteten på alle de fire punktene 2 – 5 ovenfor blitt mye forbedret i løpet av fagmiljøenes videre bearbeiding av søknadene og studieplanene. Mye er endret i positiv retning fra de første til de siste versjonene. Fortsatt finnes det noen enkeltpunkter med

forbedringspotensial. Her planlegges det videre dialog med fagmiljøene i perioden fram mot medio april, samme tidspunkt som gjenbruksemnene må være reviderte.

7. Navnet «Integrert masterprogram i medisinsk teknologi (sivilingeniør)»

Komitéen har vært usikker på om navnet *Integrert masterprogram i medisinsk teknologi (sivilingeniør)* kan være for vidt og gi andre assosiasjoner om innhold enn det fagmiljøet beskriver i sin søknad. «Sentralt i studiet står målet om utvikling av nye diagnostiske og terapeutiske verktøy, primært innen strålingsteknologi (PET, partikkel) og metabolomikk, herunder legemiddelsyntese og – analyse.» I søknaden defineres «medisinsk teknologi» som «Ny og avansert teknologi for bruk innen diagnose og terapi». Komitéen har spurt fagmiljøet om navnet tydeligere kunne avspeile denne definisjonen. Fakultetet har etter grundige drøftinger i fagmiljøet, som henviser til tilsvarende programnavn ved utenlandske universiteter, meldt tilbake at det ønsker å holde fast ved sitt navnevalg. Dette ønsket er etterkommet i forslaget til vedtak.

Oppsummering

Alle de aktuelle fagmiljøene har, i samarbeid med administrativt personale ved instituttene og fakultetene, gjort en imponerende innsats og lagt ned et betydelig arbeid med søknadene om oppretting av studietilbud. Arbeidet har ført fram til et godt resultat, og UiB har dermed gjort et stort steg videre i sitt arbeid med utdanningskvalitet.

Søknadsformatet og -prosessen ser ut til å ha vært nyttig. Det kan like fullt være aktuelt å komme tilbake til Utdanningsutvalget med forslag om videreutvikling av programoppsettetskonseptet.

Prosessen har vært lærerik for komitéen. Det ser den også ut til å ha vært for fagmiljøene/fakultetene, og den peker således framover mot det igangsatte revisjonsarbeidet og den kommende tilsynsfor skrften fra NOKUT.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Det er positivt at Institutt for medie- og informasjonsvitenskap nå har seks nyskapende, profesjonsorienterte studieprogram der studentaktivitet og praksis står sentralt, blant annet i samarbeid med partnerne i medieklyngen Media City Bergen.

Det er også gledelig at UiB i samarbeid med Høgskolen i Bergen og Sjøkrigsskolen (for ett av programmene) nå har utviklet 3 nye sivilingeniørmasterprogram innenfor strategisk viktige områder både for UiB og klyngepartnerne, så vel som for sentrale arbeidslivsaktører i regionen. Det toårige masterprogrammet gjør at kandidater med bachelor i havteknologi fra Høgskolen i Bergen kan gå videre med masteren ved UiB og bli sivilingeniører med en kompetanse som etterspørres i vår region.

Det nye lektorprogrammet i historie eller religion er en videreføring og videreutvikling av UiBs satsing på skoleverket gjennom å utdanne flere kompetente lektorer innenfor nye fagområder.

For noen av studiene må det gjøres enkelte avklaringer før de kan opprettes. Studieadministrativ avdeling gis fullmakt til å følge opp og fasilitere for oppretting og utlysning når krav og avklaringer er på plass.